

Motion till riksdagen 2008/09:Kr223

av Michael Hagberg (s)

Allemansrätten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige snarast bör ratificera konventionen om skydd för det immateriella kulturarvet som Unescos generalförsamling antog 2003.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ansökan till Världsarvskommittén om att allemansrätten förs upp på Unescos världsarvslista.

Motivering

Begreppet allemansrätt etablerades i början av 1940-talet när Fritidsutredningen (1940) skulle föreslå åtgärder för att bereda tätorternas befolkning bättre möjligheter att komma ut i naturen. Sedvänjorna som ligger bakom den nuvarande allemansrätten har dock funnits i århundraden. Idag uppfattar många svenskar allemansrätten som en nationalsymbol och ett ovärderligt kulturarv. Det faktum att allemansrätten sedan 1944 är inskriven i vår svenska grundlag kan ses som en bekräftelse på detta.

Allemansrätten innebär att vi har ett stort ansvar gentemot vår rika natur. Naturvårdsverket betonar att allemansrätten handlar om frihet under ansvar. Med rätten följer krav på hänsyn och varsamhet mot natur och djurliv, mot markägare och andra människor ute i naturen. Därför behöver vi goda kunskaper om allemansrättens innebörd. I Sverige sprids information om allemansrätten huvudsakligen genom Naturvårdsverket. På verkets hemsida finns informationen på tre olika språk. Därtill finns kort information på en lång rad invandrarpråk och riktad information till skolor. Enligt Naturvårdsverket tillhör sidorna om allemansrätten de mest välbesökta på hemsidan. Min erfarenhet är att det finns ett behov av att rikta särskilda informationsinsatser till utländska turister som ofta saknar kunskap om vad allemansrätten innebär.

Fel! Okänt namn på

Här krävs att även turistbranschen tar ett ansvar. En bred informationssatsning är nödvändig för att kunskap om allemansrätten ska kunna nå så många potentiella turister och friluftsutövare som möjligt.

Vi har ett stort ansvar att vårda allemansrätten som ett unikt svenskt kulturarv och en traditionell livsföring. Det ansvaret gäller inte minst gentemot kommande generationer. Ett sätt att få internationellt stöd för att värna om allemansrätten långsiktigt är att det blir ett kulturobjekt på listan för världsarv. Unescos världsarvskonvention tillkom 1972 i syfte att få till stånd ett lagskydd för utsedda natur- och kulturobjekt för all framtid. Sverige har tillsammans med mer än 180 andra stater undertecknat överenskommelsen. Kulturobjekt på världsarvslistan kan indelas i tre huvudgrupper: minnesmärken, grupper av byggnader, miljöer och kulturlandskap. Ett kulturobjekt kan t.ex. vara ett mästerverk skapat av människan eller ett exempel på traditionell livsföring, representativ för en viss kultur. I dagsläget omfattar världsarvslistan drygt 850 objekt varav 14 finns i Sverige. Alla svenska objekt på världsarvslistan är naturobjekt knutna till en specifik geografisk miljö eller byggnad. Allemansrätten är ett unikt svenskt inslag i den kulturella mångfalden i världen som vi måste värna om i både nutid och framtid.

Det ska noteras att Unescos generalförsamling 2003 antog en konvention om skydd för det immateriella kulturarvet, Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, som bl.a. innebär ett vidgat kulturarvsbegrepp. Tanken bakom denna konvention är att bevara kulturella tankar, idéer och traditioner. Sverige har ännu inte ratificerat denna konvention. Jag menar därför att regeringen dels snarast ska ratificera denna konvention, dels ska ansöka till Världsarvskommittén om att allemansrätten blir ett kulturellt världsarv.

Stockholm den 30 september 2008

Michael Hagberg (s)